

wiadomości PKN

• NORMALIZACJA •

7/2017

Parkour
E-fakturowanie
Transport drogowy i system wizyjny

WYDAWCA
POLSKI KOMITET
NORMALIZACYJNY
www.pkn.pl

3 OD REDAKCJI

AKTUALNOŚCI

- 4 Przedstawiciel Polski w Radzie Administracyjnej CENELEC
- 5 CEN/TC 440 Electronic Public Procurement
- 7 Nowy Komitet Techniczny przy Sektorze Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych
- 8 Komitet Techniczny ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia

ZE ŚWIATA

- 9 Patrząc na drogę przed nami...

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

- 13 Parkour - nowa i nietypowa dyscyplina sportu
- 15 Fakturowanie elektroniczne - pierwsza Norma Europejska
- 17 Jesteś tym, co kupujesz - pierwsza Norma Międzynarodowa dotycząca zrównoważonych zakupów
- 18 KT 144 ds. Koks i Przetworów Paliw Stałych

- 19 **ORGANY TECHNICZNE - czerwiec 2017**

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska – tel. 22 556 74 62

Redaktorzy:

Marta Hejduk – tel. 22 556 77 09

Aleksandra Kurzep – tel. 22 556 75 07

Skład:

Oskar Sztajer – tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14

00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

Okładka © wissanu01 - Fotolia.com

Szanowni Czytelnicy

Fakturowanie elektroniczne, zrównoważone zaopatrzenie, elektroniczne zamówienia publiczne to kwestie ważne dla wielu przedsiębiorstw.

Fakturowanie elektroniczne ułatwia handel i rozliczenia, przyspiesza, usprawnia i polepsza proces przetwarzania i magazynowania danych, minimalizuje też jego koszty. Zgodnie z ustawą o VAT to przedsiębiorca ma obowiązek zapewnić autentyczność, integralność oraz czytelność e-faktury w wybrany przez siebie sposób.

Dzięki zrównoważonemu zaopatrzeniu decyzje co do zakupów podejmowane są tak, by korzystnie wpływać także na środowisko naturalne i otoczenie społeczne. Dzięki niemu mamy pewność, że dostawcy firmy działają etycznie, wyroby lub usługi są trwałe, a każda decyzja o danym zakupie przyczynia się do rozwiązania problemów społecznych, gospodarczych i tych dotyczących środowiska naturalnego. A to przekłada się przecież na pozytywne postrzeganie firmy na rynku.

Elektroniczne zamówienia publiczne natomiast mogą znacznie uprościć sposób przeprowadzania przetargów i przyczynić się do osiągnięcia lepszych wyników. Mogą poprawić przejrzystość i dostęp do możliwości związanych z zamówieniami, w szczególności dla MŚP, polepszając w ten sposób transgraniczne warunki konkurencji, innowacji i wzrostu na jednolitym rynku.

O tych zagadnieniach można przeczytać w bieżącym numerze miesięcznika.

Zapraszam do lektury

Joanna Skalska

Przedstawiciel Polski w Radzie Administracyjnej CENELEC

Wojciech Konecki został wybrany do Rady Administracyjnej (CA) CENELEC. Poprzednio członkostwo w CENELEC CA mieli: Tomasz Schweitzer Prezes PKN (2008-2011) oraz Ewa Zielińska Dyrektor Wydziału Relacji Zewnętrznych PKN (2014-2017).

Wojciech Konecki jest Dyrektorem Generalnym, członkiem zarządu CECED Polska, który zajmuje się m.in. reprezentowaniem interesów pracodawców – producentów sprzętu AGD wobec organów państwa, administracji publicznej, samorządów terytorialnych oraz wszelkich innych podmiotów, a także badaniem rynku oraz analizami ekonomicznymi. W czerwcu 2017 r. został wybrany na Wiceprezesa Krajowej Izby Gospodarczej. Ponadto sprawuje funkcję Przewodniczącego KT 63 ds. Elektrycznego Sprzętu Powszechnego Użytku przy PKN. Jego kadencja w Radzie Administracyjnej CENELEC rozpocznie się 1 stycznia 2018 r. i będzie trwać 2 lata.

Rada Administracyjna CENELEC – struktura, kompetencje, zadania

Rada Administracyjna (Administrative Board – CA) to ciało kolegialne, którego skład wybierany jest przez Zgromadzenie Ogólne (AG) członków CENELEC. Z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez statut organizacji dla Zgromadzenia Ogólnego, CA ma najszersze uprawnienia w zakresie zarządzania i administrowania interesami organizacji. Odpowiada za realizację decyzji podjętych przez Zgromadzenie Ogólne, przygotowuje projekt budżetu organizacji oraz monitoruje i nadzoruje jego realizację. Wskazani członkowie CA reprezentują CENELEC w postępowaniach

niach prawnych zarówno gdy organizacja jest stroną skarżącą, jak i skarżoną. Rada odpowiada za zatrudnienie Dyrektora Generalnego oraz ustala warunki jego kontraktu. Wybiera audytora lub audytorów, którzy mają uprawnienia do kontrolowania wszystkich działań organizacji, a w szczególności dotyczących kwestii finansowych.

Decyzje podejmowane są zwykle większością głosów. Każdy członek Rady ma jeden głos, przy czym wstrzymanie się od głosu nie jest liczone do ogólnej sumy głosów. W skład Rady wchodzi: prezydent, wiceprezydenci (może ich być maksymalnie 3), prezydent elekt oraz 9 członków. Członkowie wybierani są przez Zgromadzenie Ogólne zwykłą większością głosów. Skład rady wymieniany jest rotacyjnie i w jednym roku można zastąpić maksymalnie 7 członków. Każdy członek Rady musi pochodzić z innego kraju.

J.S.

CEN/TC 440

Electronic Public Procurement Posiedzenie plenarne

W dniach 21-22 czerwca br. w siedzibie Ministerstwa Rozwoju w Warszawie odbyło się posiedzenie plenarne Komitetu Technicznego CEN/TC 440 Electronic Public Procurement oraz Grup Roboczych.

Z propozycją zorganizowania spotkania w Warszawie wystąpili przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju uczestniczący w pracach Komitetu jako krajowi eksperci zgłoszeni przez Radę Sektorową Sektora Techniki Informatycznych i Komunikacji, która współpracuje z CEN/TC 440. Przedstawicielem PKN biorącym udział w posiedzeniu był Sekretarz Rady Sektorowej, Kierownik STI Tomasz Mazur. W krótkim wystąpieniu na początku spotkania powitał delegatów, podziękował za wybranie Warszawy na miejsce posiedzenia oraz podziękował przedstawicielom Ministerstwa Rozwoju za jego przygotowanie i organizację. W swojej prezentacji przedstawił strukturę PKN oraz poinformował o przygotowaniach do utworzenia krajowego Komitetu Technicznego ds. Elektronicznych Zamówień Publicznych. Zazaczył, że Polska, będąc największym beneficjentem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, jest szczególnie zainteresowana tworzeniem jednoznacznych i klarownych procedur zamówień publicznych, w tym efektami prac CEN/TC 440, w których przedstawiciele naszego kraju starają się aktywnie uczestniczyć.

W roboczej części posiedzenia Komitetu oraz Grup Roboczych omawiano następujące tematy normalizacyjne (znajdujące się na etapach „preliminary work item”):

WG 1, Architecture

17011-series: e-Procurement Architecture

- CEN/TS 17011-1: e-Procurement Architecture Meta Model
- CEN/TS 17011-2: e-Procurement Solution Architecture Template (SAT)
- CEN/TR 17011-7: Establishing a Contract registry

WG 2, Terminology

17012-series: e-Procurement Business Term Vocabulary

- CEN/TS 17012-1: e-Procurement Business Term Vocabulary

WG 4, e-Tendering

17014-series: Electronic public procurement – Business interoperability interfaces (BII), e-Tendering

- CEN/TS 17014-201: Business Opportunity Subscription choreography
- CEN/TS 17014-202: Business Opportunity Documents Access choreography
- CEN/TS 17014-204: Tender Submission choreography
- CEN/TS 17014-301: Express Interest in Call for Tenders transaction
- CEN/TS 17014-302: Call for Tenders Subscription Confirmation transaction
- CEN/TS 17014-303: Unsubscribe to Call for Tenders transaction
- CEN/TS 17014-304: Unsubscribe to Call for Tenders Confirmation transaction
- CEN/TS 17014-305: Call for Tender Request transaction
- CEN/TS 17014-306: Light Call for Tenders transaction
- CEN/TS 17014-318: Light Tender transaction
- CEN/TS 17014-322: Tender Receipt Notification transaction
- CEN/TS 17014-329: Contract transaction
- CEN/TS 17014-401: Express Interest in Call for Tenders – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-402: Call for Tenders subscription confirmation – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-403: Unsubscribe to Call for Tenders – UBL Syntax binding

- CEN/TS 17014-404: Unsubscribe to Call for Tenders confirmation – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-405: Call for Tender request – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-406: Light Call for Tenders – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-418: Light Tender – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17014-422: Tender receipt notification – UBL Syntax binding

WG 5, e-Catalogue

17015-series: Electronic public procurement – Business interoperability interfaces (BII), e-Catalogue

- CEN/TS 17015-303: Pre-award Catalogue Request transaction
- CEN/TS 17015-304: Pre-award Catalogue transaction
- CEN/TS 17015-405: Pre-award catalogue request – UBL Syntax binding
- CEN/TS 17015-407: Pre-award catalogue – UBL Syntax binding
- CEN/TR 17015-502: Guideline on pre-award catalogues

WG 6, e-Ordering

17016-series: Electronic public procurement – Business interoperability interfaces (BII), e-Ordering

- CEN/TS 17016-201: Ordering choreography
- CEN/TS 17016-202: Order Change choreography
- CEN/TS 17016-203: Order Agreement choreography
- CEN/TS 17016-204: Punch-out choreography

WG 7, e-Fulfillment

17017-series: Electronic public procurement – Business interoperability interfaces (BII), e-Fulfillment

- CEN/TS 17017-201: Dispatch Advice choreography
- CEN/TS 17017-202: Receipt Advice choreography

Tomasz Mazur
Sektor Technik Informatycznych i Komunikacji

O tym, jak zgłosić się do prac w Grupach Roboczych CEN/CENELEC można przeczytać [na stronie internetowej PKN](#).

Nowy Komitet Techniczny przy Sektorze Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych

28 czerwca 2017 r. w PKN odbyło się zebranie założycielskie KT ds. Projektowania Konstrukcji i Elementów Budowlanych ze Szkła.

Od pewnego czasu w CEN trwa opracowywanie 2. edycji Eurokodów (o czym pisaliśmy w numerze 11/2016, a wkrótce planowane jest przygotowanie kolejnego artykułu szerzej opisującego ten temat). W ramach tych prac – oprócz nowelizacji istniejących dotychczas 10. Eurokodów – przewidywane jest powstanie kolejnych części o zakresach nieobjętych dotychczas normami. Jedną z nich będzie dotyczyć projektowania konstrukcji ze szkła. Do koordynowania tego zadania w ramach CEN/TC 250 powołany został nowy podkomitet SC 11, *Structural glass* (Szkło konstrukcyjne). Ponieważ dotychczas w Polsce nie było KT obejmującego niniejszą tematykę, powstała realna potrzeba powołania nowego organu, którego członkowie będą w przyszłości – w ramach współpracy z CEN/TC 250/SC 11 – opiniować projekty nowego Eurokodu, głosować nad nimi, a następnie czuwać nad ich ewentualnym tłumaczeniem na język polski.

Inicjatorem powołania nowego KT jest prof. Henryk Zobel, Przewodniczący Rady Sektorowej SBD oraz KT 102 i KT 251, który systematycznie bierze udział w posiedzeniach plenarnych CEN/TC 250 (*Structural*

Eurocodes) i CEN/TC 250/SC 1 (*Eurocode 1: Actions on structures*) oraz propaguje w Polsce wiedzę na temat europejskich prac normalizacyjnych w zakresie projektowania konstrukcji.

Zebrani na spotkaniu reprezentanci przyszłych członków KT poczynili niezbędne dla jego powołania ustalenia dotyczące m.in.:

- nazwy i zakresu tematycznego KT oraz zakresu współpracy europejskiej i krajowej;
- lokalizacji Sekretariatu KT;
- zgłoszenia kandydatów na Przewodniczącego KT;
- uzgodnienia projektu Planu Działania KT.

Dotychczas do KT zgłosiło się pięć podmiotów, co stanowi minimum niezbędne do jego powstania. Chętni do uczestniczenia w pracach mogą dołączyć do KT w dowolnym momencie. Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać, kontaktując się z Sectorem Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych.

Przewidywane powołanie przez Prezesa PKN Komitetu Technicznego ds. Projektowania Konstrukcji i Elementów Budowlanych ze Szkła nastąpi po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Normalizacyjną wniosku Sektora o powołanie KT. Opiniowanie wniosku najprawdopodobniej odbędzie się podczas najbliższego posiedzenia RN planowanego na wrzesień br.

Bogumiła Papierowska
Sektor Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych
Sposób zgłoszenia i wymagane dokumenty są podane na stronie internetowej: [Jak zostać członkiem KT/KZ/PK.](#)

Komitet Techniczny ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia

Sprawne i uporządkowane działanie systemu zarządzania w obszarze ochrony zdrowia jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tego rynku, skupiającego jednostki państwowe i prywatne, które zajmują się różnymi usługami zdrowotnymi.

9 czerwca 2017 r. powołany został Komitet Techniczny KT 324 ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia, który jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z ISO/TC 304 *Healthcare administration*.

Zakres tematyczny KT 324 obejmuje: zarządzanie w organizacjach ochrony zdrowia w tym klasyfikację, terminologię, praktyki zarządzania oraz ocenę procesów działań niemedyycznych.

Celem działania KT jest upowszechnianie sprawdzonych praktyk zarządzania, które są korzystne zarówno dla zarządzających (racjonalizacja kosztów, zwiększenie efektywności, poprawa wizerunku), jak i pacjentów oraz podopiecznych placówek (lepsza i bezpieczniejsza opieka). A ponadto:

- harmonizacja i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań;
- promocja skuteczności w ochronie zdrowia;
- promocja jakości usług.

Instytucje zainteresowane członkostwem w KT mogą zgłaszać się do udziału w jego pracach. Sposób zgłoszenia i wymagane dokumenty są podane na stronie internetowej: [Jak zostać członkiem KT/KZ/PK.](#)

A.K.

PATRZĄC NA DROGĘ PRZED NAMI...

Transport drogowy i system wizyjny

Alan Hodgson, Przewodniczący IEC/TC 119

System wizyjny w przyszłości może z powodzeniem odegrać znaczącą rolę w transporcie, zwłaszcza że wciąż dążymy do wprowadzenia na rynek pojazdów autonomicznych. Sprawy normalizacji w tym obszarze będą wymagały ścisłej współpracy różnych organizacji normalizacyjnych.

© candy1812 - Fotolia.com

Czujniki, kamery i motoryzacja

Czujniki już teraz są powszechnie wykorzystywane w różnych podzespołach nowoczesnych pojazdów. Są integralną częścią systemu zarządzania pracą silnika, systemu bezpieczeństwa i kontroli temperatury. Wiele z nich wykorzystuje MEMS (systemy mikroelektromechaniczne). Normy Międzynarodowe obejmujące to zagadnienie są opracowywane przez *IEC/SC 47F Microelectromechanical systems*.

Przechodzimy teraz do nowych zakresów czujników samochodowych opartych na obrazowaniu. Możemy je potraktować jako rozszerzenie czujników zbliżeniowych, które są obecnie instalowane w samochodach tak, aby wykrywały obiekty podczas manewrowania. W miarę dążenia do koncepcji inteligentnego zarządzania ruchem, czujniki te trzeba będzie zastąpić pełnymi przetwornikami obrazu, które zmieniają pojazdy w platformy systemów wizyjnych.

Systemy wizyjne w inteligentnym transporcie

Systemy wizyjne nie są zjawiskiem nowym w transporcie. Na najbardziej podstawowym poziomie, czujniki zbliżeniowe wbudowane w drogę wykrywają obecność i przejazd pojazdu do punktu poboru opłat. Dzięki wykorzystywaniu pętli indukcyjnych i magnetometrów systemy te świetnie sprawdzają się w wykrywaniu dużych pojazdów z żelaza i stali, jednak gorzej sobie radzą z nowoczesnymi środkami transportu jak rowery z włókna węglowego. Obecnie w Liverpoolu i Utrechcie trwają testy nowego alternatywnego rozwiązania (opartego na obrazowaniu termicznym), które zaprojektowano tak, aby poprawić bezpieczeństwo rowerzystów na skrzyżowaniach.

Bardziej znanym zastosowaniem systemu wizyjnego jest system rozpoznawania tablic rejestracyjnych (Automatic Number Plate Recognition ANPR) wykorzystywany m.in. na parkingach i zamontowany ponad drogami. Kamery drogowe wyłapują

optyczny obraz tablic rejestracyjnych samochodu (niejednokrotnie dzięki falom o długości zbliżonej do podczerwieni), później dane te zostają odczytane przez program jako odpowiednie znaki.

Wewnętrzne i zewnętrzne czujniki obrazu

W miarę zbliżania się do wprowadzenia technologii Pojazdów Połączonych i Autonomicznych (Connected and Autonomous Vehicle CAV)*, zapotrzebowanie na systemy wizyjne będzie wzrastać. W pewnym sensie możemy brać pod uwagę rozwój czujników obrazu dla inteligentnych pojazdów równoległe z czujnikami do smartfonów, gdzie kamera będzie zwrócona zarówno na użytkownika, jak i na jego otoczenie. W motoryzacji czujniki zamontowane w siedzeniach, pasach bezpieczeństwa i kierownicach już teraz monitorują zmęczenie kierowcy. Czujniki obrazu będą wykorzystywane do produkcji platform czujnikowych nowej generacji, skupionych na wnętrzu pojazdów.

Obecnie to zewnętrzne czujniki obrazu skupiają na sobie większość uwagi. Zaawansowane systemy wspomagania kierowcy (Advanced Driver Assistance Systems ADAS) są coraz bardziej dostępne i pozwalają na wprowadzenie funkcji, takich jak automatyczne parkowanie, system utrzymania pasa ruchu (lane keeping assistance), system ostrzeżeń przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu (lane departure warnings) i hamowanie awaryjne. Wszystkie te funkcje są niezbędnymi wymogami w kolejnej generacji inteligentnych pojazdów autonomicznych.

Różne technologie oparte na rozpoznawaniu obrazu mają wspierać systemy ADAS. Obrazy będą odbierane dzięki radarom oraz urządzeniu LIDAR**, które będą wykorzystywać czujniki zarówno światła widzialnego, jak i podczerwieni. Potrzebne będzie specjalne oprogramowanie od technologii mapowania aż po systemy działające w momentach kryzysowych.

Obszar czujników obrazu jest coraz częściej poruszany na konferencjach naukowych i branżowych. Rok 2017 to inauguracja cyklu konferencji IS&T *Autonomous Vehicles and Machines* sponsorowanych przez ON Semiconductor. Jednak co z normalizacją?

Normy obejmujące systemy wizyjne w transporcie

To ważny obszar, który powinien być centralnie koordynowany w zakresie prac normalizacyjnych. Jest to istotne, ponieważ technologia łączy obszary prac prowadzonych przez IEC i ISO.

Z perspektywy czasu najbardziej trafny może okazać się wkład IEC/TC 69 *Electric road vehicles and electric industrial trucks* oraz ISO/TC 22 *Road vehicles*, a zwłaszcza jego podkomitetu: SC 32 *Electrical and electronic components and general system aspects*.

Może się jednak okazać, że żaden z powyższych komitetów nie ma odpowiedniego przygotowania w zakresie systemów wizyjnych, które w tych pracach będą niezbędne. Ciekawszym rozwiązaniem może być praca ISO/TC 42 *Photography*. Założony w 1947, aby opracowywać normy z zakresu aparatów i materiałów fotograficznych wykorzystujących halogenek srebra, z powodzeniem przestawił się na obrazowanie elektroniczne. Świetnym przykładem współpracy, który warto naśladować, jest ISO/TC42/JWG20 *Digital still cameras*. To Wspólna Grupa Robocza ekspertów z ISO i IEC. Od czasu założenia JWG 20 w roku 1999 grupa ta wraz z innymi działającymi w ramach ISO/TC 42 zapewniła pole

© IrinaStre123 - Fotolia.com

do ekspertyz z zakresie normalizacji obejmującej elektroniczne obrazowanie. Inne grupy w ramach ISO/TC 42 JWG, w tym ISO/TC 042/JWG 22 Colour management, wykorzystują prace IEC/TC 100 Audio, video and multimedia systems and equipment.

Technologia obrazowania cyfrowego wykorzystywana obecnie w systemach wizyjnych i stosowana w pojazdach autonomicznych jest w dużym stopniu zależna od czujników obrazu. Normy Międzynarodowe obejmujące wiele rodzajów czujników wykorzystywanych do wykrywania obrazu, ruchu i odległości (takich jak te używane w ADAS i Lidar) są opracowywane przez IEC/SC 47E Discrete semiconductor devices.

Konieczna większa współpraca między organizacjami normalizacyjnymi

Wiele Norm Międzynarodowych IEC jest wykorzystywanych lub wspominanych przez inne organizacje normalizacyjne w branży motoryzacyjnej, jak np. ISO czy Stowarzyszenie Inżynierów Motoryzacji (Society of Automotive Engineers SAE). Seria norm ISO 26262, Road vehicles – Functional safety jest adaptacją IEC 61508, Functional safety of electrical/electronic/programmable electronic safety-related system, to the specific requirements of passenger cars and light utility vehicles.

Podobnie publikacja SAE J1772-2009 Standard for electrical connectors for electric vehicles została dodana jako Type 1 do normy IEC 62196-2:2016, Plugs, socket-outlets, vehicle connectors and vehicle inlets – conductive charging of electric vehicles Part 2: Dimensional compatibility and interchangeability requirements for a.c. pin and contact-tube accessories.

Koordinacja działań różnych organizacji normalizacyjnych w sektorze motoryzacyjnym w przyszłości prawdopodobnie się wzmocni, ponieważ ogólny udział i wartość elementów elektrycznych i elektronicznych w pojazdach wzrasta wraz z wprowadzaniem większej liczby pojazdów autonomicznych.

**article in e-tech, April 2016*

***Lidar (od angielskiego akronimu LIDAR, utworzonego od wyrażenia: Light Detection and Ranging) – urządzenie działające na podobnej zasadzie jak radar, ale wykorzystujące światło zamiast mikrofal. Urządzenie charakteryzuje się dużą rozdzielczością (wg Wikipedii).*

*Źródło: IEC e-tech magazine, April 2017
I.P.*

PARKOUR

– nowa norma i nietypowa dyscyplina sportu

Współcześnie miasto staje się przestrzenią inteligentną, wychodzącą naprzeciw modom, nowościom, potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. Ma zapewniać już nie tylko rozwiązania dotyczące infrastruktury komunikacyjnej czy mieszkaniowej, lecz także sportowej i rekreacyjnej. Entuzjaści nowoczesnych i alternatywnych sportów, ceniący aktywny tryb życia mogą rozwijać swoją kreatywność i wykorzystywać strefę miejską do ćwiczeń. Nie byłoby w tym nic zdumiewającego, gdyby nie to, że w przestrzeni publicznej pojawiają się coraz częściej nowoczesne place zabaw dla dzieci, a alternatywą dla młodzieży i dorosłych stają się parkour parki.

Parkour – co to takiego?

Parkour, często znany jako *freerunning*, jest – najogólniej mówiąc – efektywnym pokonywaniem napotkanych na drodze przeszkód przy użyciu możliwości własnego ciała, tj. biegania, skakania, wspinaczki itp. Ta aktywność wymaga m.in. równowagi, świadomości przestrzennej, zwinności, koordynacji i precyzji.

Nie jest to sport konkurencyjny, ale nastawiony na samodoskonalenie się, budowanie dyscypliny, determinacji, odpowiedzialności, prowadzi do pokonywania granic fizycznych i psychicznych.

Przestrzeń do skutecznego trenowania technik parkouru, a także zwykłej sprawności fizycznej stanowią np. układy połączonych ze sobą rur, betonowych murków oraz ścian, konstrukcji drewnianych, kamieni naturalnych itp.

Norma

W przygotowaniu normy brali udział eksperci, przedstawiciele różnych branż, tj. producenci sprzętu do treningów parkouru, projektanci, pracownicy krajowych jednostek normalizacyjnych, przedstawiciele jednostek certyfikujących oraz sami docelowi użytkownicy. Istotne było dążenie do osiągnięcia równowagi między zachowaniem najwyższego poziomu

bezpieczeństwa a specyfiką dyscypliny i oczekiwaniami sportowców. Paradoksalnie dobrze jest, gdy miejsce treningowe do parkouru cechuje się relatywnie niskim poziomem bezpieczeństwa. Rozumie się przez to twarde powierzchnie, niewielkie odstępstwa między elementami, małe wymiary np. średnic rur, różnice wysokości, nieregularne kształty i inne czynniki, które wymuszają koncentrację, rozważę oraz kontrolę nad własnym ciałem i umysłem. W żadnym wypadku w parkourze nie chodzi o celowe ryzykowanie zdrowiem i życiem, dlatego pożądane jest, by obiekty i ich właściwości zachowywały się przewidywalnie np. żeby cegły muru nie odpadały podczas wspinań się na niego, czy słup barierki nie złamał się po wylądowaniu na nim po skoku w dal itp.

Norma PN-EN 16899:2017-02 Sprzęt sportowy i rekreacyjny – Sprzęt do parkour – Wymagania bezpieczeństwa i metody badań

Dokument jest przeznaczony przede wszystkim dla producentów sprzętu do parkouru, operatorów, projektantów, opiekunów i nadzorujących treningi, którzy mają odpowiednie kwalifikacje i stosowną wiedzę na temat tej dyscypliny sportu.

W normie określono wymagania dla sprzętu do parkouru stosowanego głównie przez użytkowników w wieku od 8 lat. Uznano, że sposób poruszania się w parkourze jest indywidualny dla każdego użytkownika, który wykorzystuje kontrolowany wysiłek fizyczny w ruchu od elementów, do nich i poprzez elementy sprzętu i struktury; zarówno zamontowane na stałe, jak i przenośne.

W normie określono także wymagania dotyczące instalacji i konserwacji sprzętu do parkouru, włączając obszar, wysokość, przepustowość, lokalizację i oddzielenie od innych obiektów, łącznie z placami zabaw dla dzieci i obszarami do uprawiania wielu dyscyplin sportowych (ogólnie dostępny wielofunkcyjny sprzęt sportowy).

Celem wymagań jest ochrona użytkowników przed zagrożeniami, których mogą nie być w stanie przewidzieć podczas stosowania sprzętu zgodnie z przeznaczeniem lub w spodziewany i rozsądny sposób.

Oczywiście nie sposób uwzględnić wszystkich potencjalnych adresatów i scenariuszy, dlatego wdrażanie nowych projektów i koncepcji powinno być finalnie opiniowane przez profesjonalistów w zakresie oceny ryzyka i korzyści.

Norma została przygotowana przez Grupę Roboczą CEN/TC136/WG1 *Parkour equipment*. Do zbioru Polskich Norm została wdrożona dzięki pracy KT 2 ds. Sportu i Rekreacji.

A.K.

Fakturowanie ELEKTRONICZNE

– pierwsza Norma Europejska

Rozwój nowych technologii coraz bardziej oddziałuje na kolejne obszary naszej codzienności. Digitalizacja sprawia, że tradycyjne formy dokumentów zyskują swoje elektroniczne odpowiedniki, co ma przyspieszać, usprawniać i polepszać proces przetwarzania i magazynowania danych, a także minimalizować jego koszty.

W PKN prace nad tematyką fakturowania elektronicznego zainicjowano we wrześniu 2014 roku w ramach przygotowań do przewidywanej publikacji normy w Polsce (KT 271 ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych).

Fakturowanie elektroniczne – jako metoda wsparcia handlu i jego rozliczeń – jest stosowane przez wiele przedsiębiorstw komercyjnych na całym świecie. Ale nie jest wolne od pewnych wątpliwości m.in.:

- istnieje szeroki zakres stosowanych formatów;
- międzynarodowe transakcje w UE są utrudnione z powodu różnych przepisów krajowych, które regulują ważność i akceptowalność fakturowania elektronicznego (*eInvoicing*) w kategoriach prawnych, finansowych i administracyjnych;
- niepewność budzi także bezpieczeństwo systemów e-fakturowania.

Pojawiła się potrzeba opracowania Normy Europejskiej w celu ujednoczenia praktyk w całej Europie w odpowiedzi na dyrektywę 2014/55/UE w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych. Zakres działania dyrektywy obejmuje:

- faktury wykorzystywane w realizacji dostaw objętych dyrektywami o zamówieniach publicznych;
- faktury wysyłane do sektora publicznego;
- wszystkie poziomy administracji publicznej (krajowe, regionalne, lokalne) – we wszystkich państwach członkowskich UE.

CEN/TC 434 opracował w stosunkowo krótkim czasie Normę Europejską i Specyfikację Techniczną: *EN 16931-1 Electronic invoicing – Part 1: Semantic data model of the core elements of an electronic invoice* oraz *TS 16931-Electronic invoicing – Part 2: List of syntaxes that comply with EN 16931-1*.

Norma ustanawia semantyczny model danych części głównej faktury elektronicznej. Zawiera on tylko istotne elementy informacyjne niezbędne do zapewnienia zgodności prawnej (oraz podatkowej) oraz umożliwiające interoperacyjność w handlu transgranicznym, ponadsektorowym i krajowym. Model semantyczny może być wykorzystywany przez organizacje publiczne oraz prywatne w fakturowaniu dostaw publicznych. Może być także używany w fakturowaniu pomiędzy przedsiębiorstwami sektora prywatnego. Norma:

- jest neutralna technologicznie;
- jest zgodna z odpowiednimi międzynarodowymi standardami fakturowania elektronicznego;
- uwzględnia potrzebę ochrony danych osobowych zgodnie z dyrektywą 95/46/WE przy poszanowaniu zasad prywatności i wzorcowania w zakresie ochrony danych, minimalizacji danych, ograniczenia celu, konieczności i proporcjonalności.

Jest zgodna z odpowiednimi przepisami dyrektywy 2006/112/WE – pozwala na utworzenie praktycznych, przyjaznych dla użytkownika, elastycznych i wydajnych kosztowo systemów fakturowania elektronicznego. Bierze pod uwagę zarówno szczególne potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw, jak również mniejszych instytucji i podmiotów zamawiających.

Norma zostanie wdrożona do zbioru Polskich Norm pod koniec 2017 r. jako [PN-EN 16931-1 Fakturowanie elektroniczne – Semantyczny model danych części głównej faktury elektronicznej](#).

Oprac. na podstawie www.cenelec.org

A.K.

JESTEŚ TYM, CO KUPUJESZ

Pierwsza Norma Międzynarodowa dotycząca zrównoważonych zakupów

Zaopatrzenie ma duże znaczenie dla każdej organizacji bez względu na jej wielkość; to od kogo kupuje, ma co najmniej taki sam wpływ na jej wydajność jak to, co kupuje. Pewność co do dostawców przynosi wymierne i etyczne korzyści – od warunków pracy i zarządzania ryzykiem aż po wpływ na środowisko. Może nie tylko usprawnić działanie przedsiębiorstwa, lecz także polepszyć codzienność wszystkich członków społeczności, w której firma działa.

ISO 20400 *Sustainable procurement* jest pierwszą Normą Międzynarodową podejmującą tematykę zakupów i ma na celu wspomaganie organizacji w opracowaniu i wdrożeniu zrównoważonej polityki i praktyki zaopatrzeniowej.

To dzięki zrównoważonemu zaopatrzeniu decyzje co do zakupów podejmowane są w taki sposób, żeby korzystnie wpływać także na środowisko naturalne i otoczenie społeczne. Dzięki niemu mamy pewność, że dostawcy firmy działają etycznie, wyroby lub usługi są trwałe, a każda decyzja o danym zakupie przyczynia się do rozwiązania problemów społecznych, gospodarczych i tych dotyczących środowiska naturalnego.

Jacques Schramm, Przewodniczący ISO/PC 277 – komitetu, który opracował tę normę – oświadczył, że korzyści ze zrównoważonych zakupów mogą być dalekosiężne.

„Dziś już nie wystarcza to, że przedsiębiorstwa polegają na zaopatrzeniowcach, którzy dostarczą wszystko, czego potrzeba bez żadnych pytań. Organizacje zyskują bardzo na poznaniu swoich dostawców, na zrozumieniu, jakie są ich wymagania, żeby mieć pewność, że ich własne oczekiwania nie są nierealistyczne i że dostawcy, z którymi pracują, też mają dobre, etyczne praktyki” – powiedział.

„Ryzyko braku zrozumienia i praktyki zarządzania w całym łańcuchu dostaw jest duże. W najlepszym wypadku mogą pojawić się produkty niskiej jakości albo przerwy w dostawach. W najgorszym – może dojść do katastrofy takiej jak w Rana Plaza w Bangladeszu w 2013 roku. Zrównoważone zakupy pomagają minimalizować takie ryzyko przez zachęcenie nabywców i dostawców do ścisłej współpracy ze sobą w celu uzyskania lepszego efektu dla wszystkich”.

ISO 20400 zawiera wytyczne dotyczące wprowadzenia zrównoważonych rozwiązań do strategii i procesu zakupów organizacji, definiuje zasady zrównoważonego zaopatrzenia takie jak: odpowiedzialność, przejrzystość, poszanowanie praw człowieka i zachowania etyczne.

Normę ISO 20400 można kupić w sklepie PKN.

Oprac. na podstawie www.iso.org

P.M.

KT 144 ds. Koksu

i Przetworzonych Paliw Stałych

29 czerwca 2017 r. została opublikowana angielska wersja językowa normy PN-EN ISO 18135:2017-06 Biopaliwa stałe – Pobieranie próbek.

W normie opisano metody pobierania próbek biopaliw stałych oraz przygotowanie planów pobierania próbek i certyfikatów. Mogą one być stosowane, kiedy próbki analizowane są pod kątem zawartości wilgoci i popiołu, kaloryczności, gęstości nasypowej, wytrzymałości, składu ziarnowego, topliwości oraz składu chemicznego popiołu.

Sposób pobierania próbek biopaliw stałych do analizy ma kluczowe znaczenie do otrzymania reprezentatywnych wyników. Opracowanie i stosowanie planu pobierania próbek, który zagwarantuje reprezentatywność dla całej dostawy bądź partii, jest niezwykle ważne. Próbki mogą być pobierane z zakładów produkcyjnych, składów, dostaw np. z małych opakowań (mniejszych niż 50 kg), kontenerów, ciężarówek, wagonów, statków, barek, przenośników taśmowych, ładowarek. W normie opisane są zarówno ręczne, jak i mechaniczne metody pobierania próbek biopaliw stałych. Ma ona zastosowanie do następujących biopaliw stałych:

- drobne i rozdrobnione materiały o nieregularnym kształcie (cząstki o wielkości do 10 mm, takie jak: trociny, pestki oliwek i palety drzewne);
- grube lub rozdrobnione materiały o nieregularnym kształcie (cząstki o wielkości do 200 mm, takie jak: zrębki drzewne, łupiny orzechów, zrębki pozostałości leśnych, słoma);
- materiały w balach (takie jak: bale słomy i trawy);
- duże kawałki (cząstki o wielkości powyżej 200 mm);

- odpady z warzyw, odpady włókniste z produkcji pierwotnej pulpy celulozowej i z produkcji papieru z pulpy, które zostały odwodnione;
- termicznie przetworzone i sprasowane materiały z biomasy;
- drewno okrągłaki.

Norma zawiera również opisy sprzętów do ręcznego oraz mechanicznego pobierania próbek, przykład planu pobierania próbek i certyfikatu. Zastąpi angielską wersję językową PN-EN 14778:2011.

Norma EN ISO 18135 jest modyfikacją wycofanej normy EN 14788, powstała dzięki mandatowi M/298 Komisji Europejskiej w dziedzinie normalizacji biopaliw stałych.

Celem PN-EN ISO 18135:2017-06 jest zapewnienie jednoznacznych i jasnych zasad dotyczących pobierania próbek biopaliw stałych, a tym samym umożliwienie skutecznego handlu biopaliwami stałymi. Norma ta jest istotna dla praktyki biopaliw stałych w odniesieniu do wzajemnych relacji dostawców oraz odbiorców w zakresie produkcji energii elektrycznej i ciepłej, jest również narzędziem komunikacji z producentami opisanego w niej sprzętu.

Rafał Wolas
Sektor Górnictwa

ORGANY TECHNICZNE

czerwiec 2017

Komitety Techniczne

Powołanie Komitetu Technicznego

W czerwcu Prezes PKN powołał:

- **Komitet Techniczny 324 ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia**, który jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z *ISO/TC 304, Healthcare administration*.

Zakres tematyczny KT 324 obejmuje:

Zarządzanie w organizacjach ochrony zdrowia, w tym klasyfikacja, terminologia, praktyki zarządzania oraz ocena procesów działań niemedyceńskich.

Sekretariat KT 324 prowadzi Polski Komitet Normalizacyjny – Wydział Prac Normalizacyjnych – Sektor Zagadnień Podstawowych i Systemów Zarządzania. Do pełnienia funkcji sekretarza KT powołana została mgr inż. Marta Krejpowicz.

Na członków KT 324 ds. Zarządzania w Organizacjach Ochrony Zdrowia PKN powołał następujące podmioty:

- Konfederację Lewiatan
- Ministerstwo Zdrowia
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szpitali Prywatnych
- Uczelnię Łazarskiego
- Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Zmiana umiejscowienia sekretariatu Komitetu Technicznego

W czerwcu prowadzenie sekretariatu KT 133 ds. Opakowań przejął Polski Komitet Normalizacyjny WPN - Sektor Logistyki, Transportu i Opakowań po rezygnacji COBRO – Instytut Badawczy Opakowań.

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych:

- **KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych** rozszerzył zakres o *IEC/SyC LVDC, Low Voltage Direct Current and Low Voltage Direct Current for Electricity Access*
- **KT 249 ds. Analizy Chemicznej** rozszerzył zakres o *ISO/TC 201/SC 10, X-ray Reflectometry (XRR) and X-ray Fluorescence (XRF) Analysis*
- **KT 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz Bezpieczeństwa Zabawek** rozszerzył zakres o *ISO/PC 310, Wheeled child conveyances*

- **KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej** rozszerzył zakres o *IEC/TC 8/SC 8B, Decentralized Electrical Energy Systems*

Nowy Przewodniczący Komitetu Technicznego

W czerwcu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w **KT 11 ds. Telekomunikacji** mgr inż. **Andrzeja Pękalskiego** reprezentującego Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W czerwcu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w **KT 4 ds. Techniki Świetlnej** mgr inż. **Anitę Kijewską-Zimmer** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 52 ds. Systemów Alarmowych Włamania i Napadu** mgr inż. **Roberta Kilińskiego** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 73 ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianowego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć** mgr inż. **Anitę Kijewską-Zimmer** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 92 ds. Nasion Roślin Oleistych, Tłuszczów Roślinnych i Zwierzęcych oraz ich Produktów Ubocznych** mgr inż. **Marię Gugałę** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia** mgr inż. **Zenona Walińskiego** reprezentującego Wojskowego Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji
- w **KT 246 ds. Ochrony Radiologicznej** dr **Żanetę Szkarłat** reprezentującą Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej
- w **KT 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności** mgr inż. **Marię Gugałę** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W czerwcu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Bol-And S.C.** **Katarzyna Skroban** **Bolesław Szomański** do **KT 171 ds. Sieci Komputerowych i Oprogramowania**

- **EPORE Sp. z o.o.** do **KT 194 ds. Gipsu i Wyrobów z Gipsu**
- **Fundację GS1 Polska** do **KT 162 ds. Logistyki, Kodów Kreskowych i Gospodarki Magazynowej**
- **Janitę Energy Group S.C.** do **KT 138 ds. Kolejnictwa**
- **KLINGER w Polsce Sp. z o.o.** do **KT 210 ds. Armatury Przemysłowej i Rurociągów Przemysłowych**
- **Michał Dominiak** do **KT 171 ds. Sieci Komputerowych i Oprogramowania**
- **Polskie Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych** do **KT 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią**

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W czerwcu Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **BOTT Sp. z o.o.** z **KT 16 ds. Ciągników i Maszyn Rolniczych i Leśnych**
- **Federację Konsumentów** z **KT 62 ds. Sprzętu Elektroinstalacyjnego** i **KT 63 ds. Elektrycznego Sprzętu Powszechnego Użytku**
- **General Tekom Corporation Sp. z o.o.** z **KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego**
- **Transition Technologies SA** z **KT 171 ds. Sieci Komputerowych i Oprogramowania**

Praktyczne aspekty wdrożenia normy PN-ISO 37120:2015-03

Zrównoważony rozwój społeczny - Wskaźniki usług miejskich i jakości życia

Celem szkolenia jest zapoznanie się z praktycznym podejściem do certyfikacji w zakresie normy PN-ISO 37120:2015-03, a także omówienie źródeł danych do wskaźników normy na podstawie doświadczenia z przygotowania miasta do procesu certyfikacji.

Zagadnienia

- ▷ PN-ISO 37120:2015-03 - budowa normy, omówienie wskaźników
- ▷ Gdzie szukać źródeł danych do wskaźników
- ▷ Zasady certyfikacji
- ▷ Sposób obliczania i dokumentowania wartości wskaźników – omówienie źródeł do każdego z nich

Uczestnicy otrzymają:

- ▷ materiały szkoleniowe (nie zawierają norm);
- ▷ rabat na zakup norm – 20%*;
- ▷ zaświadczenie PKN o ukończeniu szkolenia.

Cena szkolenia

Cena 390,00 zł netto + 23% VAT/osobę
W cenę wliczone są poczęstunki w trakcie przerw i obiad.

Więcej informacji pod adresem wiedza.pkn.pl

* Dla uczestników szkoleń organizowanych przez PKN udziela się rabatu w wysokości 20% na zakup dowolnej normy w okresie od momentu dokonania zapłaty za szkolenie do 14 dni po jego zakończeniu